

Július 6. 14:00

Vitassuk meg – Szegregáció, szegregátum – állami és egyházi fenntartók szerepe (vitavezető Hollósi Géza, Iszák Tibor Csaholci Általános Iskola intézményvezetője, Sonkád polgármestere, Tóth József Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága, igazgató, Thaisz Miklós Magyar Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítvány ügyvezető igazgató)

A kötetlen és tabuk nélküli vita az oktatás egyik legjelentősebb problémáját igyekezett körbejárni, és amint a vitában résztvevő pedagógusok földrajzi, világnézeti eltérősége, valamint a szegregáció más-más szintjével való találkozása is már előre jelezte, valóban vita alakult ki.

A vitában szó esett a szegregáció meghatározása után annak hazánkban belüli nagyon lényeges problémájáról, hogy a keleti országrészek bizonyos területein már igazán nem is lehet kisebbségi szegregációról beszélni, a tankötelezett korúak jelentős többsége roma származású, ahogy a lakosság is. Az egyházak az ország nyugati részén találkoznak ugyan ezzel a problémával, de nem ez a fő, a szociális problémák jellemzőbbek, míg a keleti részen a kettő együttesen jelentkezik. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat emiatt például szinte minden programjában a születéstől a felsőfokú iskoláztatásig be kellett, hogy kapcsolódjon

A résztvevők egyetértettek abban, hogy a hátrányos helyzetű térségek egyik alapproblémája, hogy a rendszerváltás óta jelentős elvándorlás indult meg, a szakmával, magasabb végzettséggel rendelkezők elköltöztek, a közösséget összetartó hagyományok, az értéket mutató, megszabó és fenntartó erők lebomlottak. A kormányzat pályázatok révén ugyan a tudást megszerezni vágyók számára kínál számtalan kilépési, felzárkózási lehetőséget, de a helyi általános végzettségi szint emelkedése nem valósul meg, mert a hátrányos környezetből kiemelkedők képzettség megszerzése utáni visszatérése, megmaradása igen alacsony.

A szociális támogatási rendszer hatásáról is vita folyt. Valóban megoldás-e az, ha már az első gyermek születésétől támogatják a családokat, majd folyamatos segítségben részesülnek, milyen megoldásokkal lehetne újra kialakítani a szétbomlott kisebb közösségeket, mit tudnak tenni az egyházak a hitélet erősítésével, mit vállaljanak fel a családok segítségéből. Egyre jelentősebb gond ezen belül, hogy a 16 év alatt szülővé válókat hogyan illesszék vissza az oktatásba.

A hit és az erkölcs szintjének emelése mellett abban alapjában véve mindenki egyetértett, hogy az oktatás nemcsak a tankötelezettek számára fontos, hanem a szülőket is be kell vonni, meg kell nyerni, személyes példamutatásra bírni, de ehhez mindenképpen szükséges, hogy olyan munkahelyek is létrejöjjenek ezekben a térségekben, amelyek a munka és tudás szülői értékrendben való megjelenését is segítik.

Vita alakult ki arról is, hogy a gyermekvállalás mértéke mennyiben függ az anyagi jólétől, illetve az egyházi hitvallástól, mert az érzékelhető, hogy minél magasabb az anyagi szint, annál kevesebb a családon belüli születések száma. A hivatalos vita lezárta után is folyt még a témáról való beszélgetés, ahol elhangzott például a főállású szülő, mint munkahely elismerése, ehhez kötelezően kapcsolható képzések helybevitelére, ami egy esetleges végiggondolást azért is megérné, mert 5 gyermektől már komoly gond külső támogatás nélkül a gyermekek ellátása, főleg akkor, ha köztük van sajátos nevelési igényű, fogyatékos gyermekek is.

Vita alakult ki arról is, hogy szükséges-e, hatékonyabb-e az oktatás mindenáron integrált módon való történése, mivel számos helyen az átlag felett működött korábban a ma szegregáltan működőnek nevezett intézmény, átalakításuk után több településen megfigyelhető, hogy megtörténtek a

visszarendeazódések, és nem csak a hátrányos helyzetű területeken, számos szétbontott tantestület hozott létre más fenntartó alatt újra a korábbi módon működő intézményt.